

MARIAN VOJTKO

Marian je co do počtu rolí ztvárněných na divadelních prknech zřejmě nejostřílenějším členem 4 Tenorů. Jen muzikálových má na kontě přes tři desítky a za svůj výkon v Baronu Prášilovi si dokonce vysloužil Cenu Thálie. Slovo matador sice pochází z prostředí býčích zápasů, ale také se jím označuje zkušený předák. A Marian zkušeným předákem je. Na pódiu ho nepřeslechnete ani nepřehlédnete. Vystudoval operní zpěv, ovšem zasvětil se muzikálu. Postavám, které hraje, a písním, které zpívá, dokáže propůjčit své jedinečné charisma.

Mariane, máte slovo.

SLOVÁK I ČECH, JEKYLL I HYDE

Na svět jsem přišel v Banské Bystrici, ovšem oba moji rodiče pocházejí z malé vesnice Pohorelá na Horehroní, na úpatí Nízkých Tater. Leží hned vedle Helpy, která je známá z lidové písničky, kde se o ní zpívá, že je to „pekné mesto“. Ano, město to je – třebaže má sotva dva a půl tisíce obyvatel – a pěkné snad taky, ale nikdo z Pohorelé to nahlas neřekne, neboť mezi oběma obcemi panuje odvěká rivalita.

I když už léta žiju v Praze, rád se do toho kraje vracím. A ačkoli mluvím převážně česky, část mého srdce pořád zůstala na Slovensku.

DOKTOR A K TOMU HOUSLISTA?

Z naší rodiny se nikdo hudbě a obecně ani žádnému z druhů umění profesionálně nevěnoval. Vzpomínám si, že babička hrála na zobcovou flétnu. A také na brumle – to je takový ten zvláštní malý nástroj, který se svírá mezi rty a má kovový jazýček, do něhož se brnká prstem.

Všichni z mého rodu jsou nebo byli inženýři. Ale tatínek občas zpíval. Lidové písničky od nás ze Slovenska. Měl neuvěřitelně vysoko posazený hlas a troufám si tvrdit, že kdyby se tomu věnoval, tak nás všechny ze 4 Tenorů přezpívá.

Když už jsme tedy byli inženýrská rodina, maminka chtěla, abych se aspoň já trochu vymkl, a představovala si, že budu doktorem. Myslela

Polovina sedmdesátých let. Vánoce doma v Banské Bystrici.

lékařem. Tenhle sen jsem jí nakonec aspoň částečně splnil: doktorem jsem, i když ne medicíny. Ale o tom později.

Byl jsem velice neposedné dítě, a maminka mě tudíž vedla ke sportu, abych vybil přebytečnou energii. A kromě toho mě přihlásila do houslí. Rodiče měli rádi slovenskou lidovou hudbu a představovali si, že se jednou uchytím u nějaké cimbálovky – třeba i amatérské –, kde budu hrát na housle a k tomu zpívat.

Housle mě ovšem vůbec nebavily. A neměl jsem k nim ani patřičnou úctu. Když jsem se v zimě vracel z lekcí, nerozpakoval jsem se houslový futrál používat jako sáňky. Nástroj to několikrát šeredně odnesl a rodiče pochopili, že do houslí mě nemá cenu nutit.

V ZAJETÍ SMRŤÁKA EDDIEHO

Ovšem zpěv, to už byla jiná. Zpíval jsem odmalička s chutí a brzy jsem začal navštěvovat folklórní soubor. Moje chvíle přišla vřdycky, když se holky tanečnice musely převléknout z jednoho kroje do druhého a bylo potřeba nějak vyplnit čas. Nastoupil jsem na pódium a zpíval lidové písničky, dokud mi neřekli „dost, teď se bude zase chvíli tančit“.

Naši usoudili, že když to nevyšlo s houslemi, na zpěv snad budu chodit rád a nemýlili se. Nejenže mi to celkem šlo, ale hlavně jsem oceňoval, že se nemusím tahat s těžkým futrálkem. K tomu jsem začal brnkat na piano – to se také nemuselo nikam přenášet, stálo ve škole a mohl jsem si na něj zahrát, kdykoli jsem chtěl.

Jediné, čím jsem rodiče snad trochu zklamal, bylo nadšení pro heavy metal, které u mě propuklo v pubertě. Coby vyznavači folklóru tuhle hudbu vůbec nechápali a nerozuměli, proč mám dětský pokoj vyzdobený něčím tak odporným a morbidním, jako jsou lebky. Byl jsem velkým fanouškem Iron Maiden. Kdo tuhle kapelu zná, jistě ví, že jejím maskotem, který se objevuje na obalech desek, plakátech a kapelních tričkách, je Eddie – kostlivec či vlastně spíš zombík.

Jako správný metalista jsem měl také kapelu. Jmenovala se Diktátor a já v ní zpíval. Neměla bohatý repertoár, ale to nevadilo, protože sotva

Vlevo jako zpěvák folklórního souboru, vpravo coby konzervatorista

jsem odzpíval nebo spíš odeřval pět šest písniček, už jsem nemohl. Tehdy jsem ještě nevěděl, že „metalovému řvaní“ se říká „scream“. A pokud ho chce zpěvák denně používat, musí se naučit speciální techniku, jinak si odrovná hlasivky a z řevu se stane sípání a nakonec šepot.

Ale dokázal jsem zpívat i „pěkně“. Hlásil jsem se do různých pěveckých soutěží – nemyslím tím televizních, ty v osmdesátých letech, kdy jsem procházel pubertou, ještě nebyly – a neskromně musím říct, že jsem je často vyhrával, nebo se aspoň ocitl ve finále.

Pro rodiče to byl jasný signál: kluk půjde na konzervatoř.

TENOR Z MOZARTOVÝCH OPER

Na konzervatoř jsem se skutečně dostal a mamince se ulevilo. Už se nemusela bát vkročit do mého pokoje, protože všechny lebky a plakáty se smrťákem Eddiem jsem vyházel. Nahradily je portréty mých nových idolů – světoznámých tenoristů Luciana Pavarottiho, Plácida Dominga

a Josého Carrerase. Mým snem bylo stát se operním pěvcem a usilovně jsem na tom pracoval.

Na rozdíl od kolegy ze 4 Tenorů Michala Bragagnola, z něhož se na konzervatoři pokusili udělat barytonistu, jsem měl štěstí, že můj hlas odhadli správně a vedli mě jako tenoristu. To se nezměnilo, ani když jsem po konzervatoři nastoupil na Vysokou školu múzických umění v Bratislavě, obor operně-koncertní zpěv.

Není ovšem tenor jako tenor. Já spadl do kolonky „mozartovský tenor“. Pro něj je charakteristická jasná barva, kantilénová lehkost, pružnost a lyrický nádech. Mojí doménou byly party z období baroka a klasicismu. Tedy starší hudba. Když jsem se pokoušel zpívat něco novějšího, třeba Verdiho, kde je potřeba trochu zabrat, stávalo se, že jsem árii sotva dokončil. Potřebná dramatická a naléhavost tam prostě přirozeně nebyla. Dílem je to dané fyziologií hlasivek a dílem je to v hlavě.

Každý jsme jiný a věřím tomu, že v hlase se odráží naše povaha a založení. A samozřejmě je také důležitá pěvecká a životní zralost. Než se zpěvák pustí do složitých dramatických partů, měl by mít něco odžito, jinak mu to nikdo neuvěří, byť by se snažil sebevíc.

Sedly mi mozartovské role – Don Ottavio z Dona Giovanniho, Tamino z Kouzelné flétny nebo Ferrando z *Così fan tutte*. Ale časem došlo i na novější hudbu. Zpíval jsem Alfreda ve Straussově *Netopýrovi*, Panga v Pucciniho *Turandot*, Gastona ve Verdiho *La traviata*, Ismaela v Nabuccovi... Když to tak počítám, hrál jsem nejméně ve dvaceti operách a v několika operetách.

Přesto si mě dnes diváci spojují s muzikálem. A můžu si za to sám.

JAK SI ČISTĚ UŠPINIT HLAS

V roce 1998, kdy mi bylo pětadvacet let, se produkce českého veleúspěšného muzikálu *Dracula* rozhodla uvést představení také na Slovensku a se slovenským obsazením. Ačkoli jsem se do té doby pohyboval v operním prostředí, bral jsem to jako výzvu a přihlásil se do konkurzu na role Stevena a Kněze.

Marian jako Monte Cristo ve stejnojmenném muzikálu Karla Svobody